

Helse og Omsorgsdepartementet

Postboks 1025 Sentrum, 0104 Oslo

Telefon 21 02 34 00

Telefaks 21 02 34 01

Besøksadresse Tollbugata 35

Kontingentkonto 8380 08 68621

Bankkonto annet 8380 08 68605

post@forskerforbundet.no

www.forskerforbundet.no

Foretaksnr 971 422 505

Deres ref:

Vår ref: 139156/1

Vår dato: 12.01.2016

Styringssystem i helse- og omsorgstjenesten

Forskerforbundet viser til høringsbrev fra Helse og omsorgsdepartementet vedrørende forslag om endring i forskrift om krav til styring og ledelse i helse- og omsorgstjenesten. Forskerforbundet organiserer forskere, teknisk-administrativt ansatte og klinisk ernæringsfysiologer i helse- og omsorgssektoren.

Forskerforbundet støtter intensjonen om bedre tilrettelegging av styringssystemer i virksomheter som bidrar til faglig forsvarlige omsorgstjenester, systematisk kvalitetsforbedring og etterleving av brukersikkerhets, pasient- og omsorgslovgivningen. Vi deler departementets vurdering av at dagens forskrift ikke etterleveres godt nok og at dette kan være knyttet til andre forhold enn utforming av dagens internkontrollforskrift. Det kan skyldes forhold som ulike holdninger, lederskap, kultur, forståelser av kvalitetsbegrepet etc.

Et tydeligere verktøy er viktig og Forskerforbundet støtter forslaget om nærmere utdyping av virkeområdet. Vi mener navnet på ny forskrift bør være «Forskrift om kvalitets- og styringssystem i helse- og omsorgstjenesten», slik departementet eksplisitt ber om tilbakemelding på.

Ansvar for kvalitets- og styringssystem i helse- og omsorgstjenesten

Det foreligger forslag om en bestemmelse som plasserer det overordnede ansvaret for etablering og gjennomføring av kvalitets- og styringssystem i virksomheten hos ledelsen, med medvirkningsmuligheter for medarbeiderne. Forskerforbundet vil peke på tillitsvalgtes rettigheter og plikter i slike medvirkningssammenhenger. Tillitsvalgtes medvirkningsrett er også relevant for ansvar for planlegging av kapasitet og bemanning.

Dokumentasjonsplikt

Dokumentasjon skal sikre at praksis er i tråd med den ansvarliges føringer og lovpålagte krav. Når det gjelder skriftliggjøring av faglige prosedyrer skal det tas hensyn til medarbeidernes behov, slik det står i forslaget. Forskerforbundet vil understreke at dette ikke på noe tidspunkt bør innebære en reduksjon av krav til

faglige kvalifikasjoner. Faglige prosedyrer kan ikke erstatte manglende kompetanse eller manglende opplæring.

Planlegging

Forskerforbundet vil legge til at oversikt over bekymringsmeldinger og varslinger skal omfattes av plikten til å planlegge. I høringsnotatet vises det til illustrerende eksempler på hvilke fatale konsekvenser dårlig planlegging kan ha. Manglende planlegging og kompetanse i forsvarlig ernæringsbehandling er utbredt på alle nivåer i helse- og omsorgstjenesten¹.

Forskerforbundet mener det er viktig å ha en kultur og et system for at medarbeidere som melder om uønskede hendelser blir ivaretatt. Mye tyder på at det i dag meldes fra i for liten grad og at meldinger ikke fører til forbedringer eller endringer.

Overordnede systemer for håndtering av meldinger må ikke kunne overstyre medarbeidernes gradering av alvorlighet. Uønskede hendelser skal meldes til meldetjeneste, kunnskapssenter eller helsetilsyn uavhengig av om «systemet» finner hendelsen alvorlig nok til å meldes.

Plikten til å gjennomføre

Forskerforbundet er svært fornøyd med krav om å sørge for nødvendig kunnskap og kompetanse hos medarbeidere. Kravet må tas alvorlig og kan ikke erstattes av faglige rutiner. Faglige rutiner utgjør ikke noen erstatning for nødvendig kunnskap og kompetanse ved lav kontinuitet og kompetanse slik det kan tolkes at det åpnes for i punkt 8.3. Punkt 8.4 stiller krav om arbeidstakers medvirkning slik at samlet kunnskap og kompetanse utnyttes. Her bør også tillitsvalgte tillegges krav om medvirkning.

Tillitsvalgtes plikt og rettighet til å medvirke bør også gjelde plikten til å evaluere.

Forskerforbundet slutter seg til forslaget om at krav om plikt til å rette opp uforsvarlige og lovstridige forhold forskriftsfestes.

Ulike modeller for sertifisering

Forskerforbundet støtter forslaget om en ny forskrift og argumentasjonen for behov for et sterkere normativt styringssystem i helse- og omsorgstjenesten.

Når det gjelder ulike modeller for sertifisering av sykehus er vi enige i departementets stillingstaken til videre utredning av de ulike modellene. Forskerforbundets vil likevel anbefale å gå videre med forslaget om at tilsynsmyndighetene sertifiserer. Tilsynsmyndighetene er uavhengige, har høy tillit og kjennskap til tjenestene. En sertifiseringsordning behøver ikke bare å gjelde sykehusene, det bør vurderes om det er mulig å gjennomføre en sertifiseringsordning også innenfor pleie og omsorgstjenesten.

¹ <http://www.nordlys.no/helsevesen/sor-tromsoya-sykehjem/tromso/noralf-veide-42-kilo-for-han-dode-n-far-sykehjemmet-kritikk/s/5-34-341908>
<http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/73-aring-gikk-ned-21-kilo-pa-sykehuset-dode-kort-tid-senere-7930236.html>

Sertifiseringsordningen bør legge til rette for at medbestemmelse jf dagens lov og avtaleverk etterleves.

Med vennlig hilsen
Forskerforbundet

Petter Aaslestad
Leder i Forskerforbundet

Telefon: 21 02 34 28
kari.folkenborg@forskerforbundet.no

Generalsekretær